

Taylor Swift under NFL:s Super bowl i februari 2024. FOTO: JULIO CORTEZ

Anna Johansson: Först kändes musiken själlös – nu har jag blivit en Swiftie

Taylor Swift under sin gigantiska turné "Eras tour". Här i Tokyo. FOTO: TORU HANAI

Experterna förklarar

Våra idoler när vår identitet. Dagens unga finner bekräftelse, råd och tröst i byggandet av jaget i populärkultur och sociala media.

Vem ser du hellre att din dotter har som förebild, en Kardashian eller Taylor Swift? Frågan väcktes av min frisör när jag berättade att jag skulle på Taylor Swifts "Eras tour" tillsammans med tonåringen. En mycket bra fråga tänkte jag och berättade att jag själv nyligen blivit lite av en *Swiftie* (benämningen på ett Swift-fan).

Att jag skulle börja gilla Swift var dock långt ifrån självklart. Hennes musik har visserligen spelats flitigt här hemma under de senaste åren, men jag måste erkänna att jag först *inte* var så imponerad. Låtarna var så lika varandra och kändes själlösa. Jag förstod *inte* charmen. Sen såg vi en dokumentär om Swift när vi låg sjuka i influensan. Jag vet *inte* om det var febern eller om jag först då på allvar faktiskt lyssnade. Plötsligt fann jag så mycket mer än en stereotypisk "all american girl" i glittriga färggranna klänningar. Låtarna framstod handla om så myck-

et mer än om olycklig kärlek.

Så klart är tolkningarna av musik upp till lyssnaren. Men tonårsmamman och statsvetaren i mig insåg plötsligt vad jag hörde och såg. En politiskt medveten artist som förvaltar sin talang, arbetar hårt och som använder sin plattform för att uttrycka åsikter och ta ställning för att medvetandegöra, engagera och motivera sina fans till att bli politiskt aktiva och visa solidaritet för utsatta grupper.

Flera av Swifts låttexter framstod överraskande nog som smarta reflektioner om vårt tids samhällsutmaningar. Ett uttryck av oro över samhällsutvecklingen och en hyllning till medborgarnas påverkanskraft. I låtar som "Change" och "Miss Americana & The Heartbreak Prince" får vi en bekymrad kommentar om den rådande politiska situationen i USA: "My team is losing, battered and bruising. I see the high fives between the bad guys. [...] Boys will be boys... then, where are the wise men?"

Men det var när jag hörde om uppkomsten av låten "Only the Young" i dokumentären som jag bestämde mig för att skriva denna krönika. Det berörde mig djupt att höra Swift uttrycka sin besvikelse över amerikanska presidentvalet 2016 och vikten av att unga människor börjar delta i politiken.

Jag kände i hela kroppen vad Taylor Swift menar när hon säger att hon ångrar djupt att hon inte tidigare gjort sin röst hörd. Speak now!

"The moment you heard the news. You're screaming inside, and frozen in time. [...] The wrong ones think they're right. [...] Only the young (Don't say you're too tired to fight). Only the young (It's just a matter of time). Only the young (Up there's the finish line)". Jag kände i hela kroppen vad Taylor Swift menar när hon säger att hon ångrar djupt att hon *inte* tidigare gjort sin röst hörd. *Speak now!*

Swift anses även vara en förespråkare för kvinnors rättigheter, likabehandling och inkludering. I låten "Mad Woman" ger hon en kritisk syn på samhällets normer kring kön: "Every time you call me crazy. I get more crazy. What about that? And when you say I seem angry, I get more angry". Rader som jag tror många kvinnor med mig kan känna igen sig i. Och vilken kvinna har *inte* någon gång blivit arg och tänkt tanken: "Om jag hade varit en man? Hur hade jag då blivit bemött?" Mycket har blivit bättre sedan jag var tonåring avseende jämställdhet, men mycket är också fortfarande skevt. I låten "The Man" utforskas dubbelmoral och könsskillnader i upptempo. "I'm so sick of running as fast as I can. Wonderin' if I'd get there quicker if I was a man?" "Om jag var man", en tanke som jag lovar att ALLA kvinnor i din närhet

någon gång ställt sig. Tråkigt nog hör jag även 14-åringen muttra av och till om upplevd ojämställdhet.

Swift blev i december utsedd till årets person av *Time*. Ju mer jag lyssnar så känns Swift som en oväntat bra motkraft, en "anti-hero", i en tid där demokratin är på tillbakagång världen över, där kriser och krig avlöser varandra och alla är mot alla. En tid då en undrar vem en ska tro på eftersom sanning så lätt vänds till lögn och tvärtom. Kämpa för förändring innan det är för sent. Gör din röst hörd i EU-valet i juni!

Anna Johansson
Fil.dr
Universitetslektor statsvetenskap